

Kies Kleur in Groen

Brede steun voor meer culturele diversiteit

“Een positieve aanpak”, zo oordeelde LNV-minister Gerda Verburg over Kies Kleur in Groen. Ze ontving 6 oktober een actieplan ondertekend door zestien bestuursvoorzitters van groen-onderwijsinstellingen. Zij willen zich inspannen om culturele diversiteit in het onderwijs te bevorderen.

Minister Verburg, microfoon in de hand, bevraagt de rolmodellen die bij haar op het podium zijn gekomen. Wie bent u, waarom bent u rolmodel geworden voor ‘kies kleur in groen’ en

waarom is culturele diversiteit in het onderwijs zo belangrijk? “Dit is iets waar ik echt voor wil staan”, zegt Cynthia Lionahr, regiomanager bij Aequor. Ze heeft een Surinaamse achtergrond, maakte

kennis met groen in de Bijlmermeer en was gek op schooltuinen. Maar Gertrude van den Brink, Wellant-college en al jaren actief om allochtonen te interesseren voor groen onderwijs,

Cornielje, voorzitter AOC Raad en dagvoorzitter, opent de bijeenkomst in Almere

Minister Verburg en de rolmodellen starten gezamenlijk de website kieskleuringroen.nl

wil hier volgend jaar liever niet meer staan. Niet om te praten over actie in elk geval. “Ik hoop dat we volgend jaar iets kunnen laten zien.”

Gerda Verburg heeft zojuist het actieplan ontvangen waarin hoe en waarom beschreven staan. Ze kreeg het plan van Clemens Cornielje, voorzitter van de AOC Raad. “We zullen ons inspannen om de komende jaren meer kleur in het groen onderwijs aan te brengen”, belooft hij namens de zestien onderwijsbestuurders die hun handtekening onder het plan hebben gezet. “U mag ons daarop aanspreken.”

Dat is de boodschap van de bijeenkomst ‘Kies Kleur in Groen’, 6 oktober in Almere. Iedereen zegt zich te willen inspannen voor de mooie doelstelling. Maar veel van de honderd aanwezigen realiseren zich wel dat er ruimte ligt tussen willen en doen. Hoe pak je dat aan, waar begin je, en waarom lukt het niet zoals je zou willen? Waarom is er bijvoorbeeld zo’n minimale instroom van allochtonen in het groene onderwijs?

Verleiding

Op die laatste vraag zijn veel antwoorden mogelijk. Deelnemers van een workshop van Lentiz schrijven er een aantal op roze stickertjes. Lage status landbouw bij allochtonen, weinig bekendheid groen onderwijs, veel vooroordelen en verkeerde verwachtingen van groen, de scholen zijn te wit en dus weinig aantrekkelijk, er zijn geen rolmodellen en er heerst een gesloten cultuur. Dan heb je direct de hindernissen, oftewel de zaken die aangepakt en bestreden moeten worden.

Verburg, hoofdgast op de manifestatie, prijst de ‘positieve’ aanpak in het actieplan. “Want,” zegt ze, “culturele diversiteit is een thema dat je gemakkelijk vanuit de probleemhoek kunt benaderen. Vaak gebeurt dan het omgekeerde van wat je beoogt: verlamming en kramp. U heeft de verleiding weerstaan om dat te doen. En daar ben ik blij om.” Jammer

Het groene onderwijs vindt volgens haar ook het Kabinet aan haar zijde. “Het Kabinet kijkt namelijk naar het onderwijs als de plek waar integratie wordt bevorderd. Op school gebeurt nu eenmaal meer dan leren, rekenen en taal alleen. Kinderen leren er hoe je met een ander om gaat. Die uitwisseling kunnen we in onze veelkleurige samenleving niet missen.” Jongeren niet, werkgevers niet en onderwijs niet. Culturele diversiteit in het onderwijs is dan ook een strategie opdat kinderen leren om te gaan met mensen die anders zijn. “U wilt die strategie op het groen onderwijs toepassen”, zegt Verburg. “Dat is moedig. En noodzakelijk.”

In dezelfde lijn is de boodschap van Cornielje. “Het is om verschillende redenen jammer dat groen onderwijs niet een afspiegeling van de maatschappij is”, zegt hij. “Jammer voor de jongeren op de scholen, jammer voor de allochtonen die ons niet weten te vinden en jammer voor de arbeidsmarkt. Daar is immers behoefte aan voldoende werknemers.” Cornielje en Verburg – die zelf vanwege seksuele voorkeur ook rolmodel zouden kunnen zijn om bepaalde doelgroepen aan te trekken – schetsen zo waar het vandaag om gaat. “Ik steun het ten diep-

Ambitie

‘Kies Kleur in Groen’ is het gemeenschappelijk actieplan van het groene onderwijs. Het richt zich op meer culturele diversiteit in dat onderwijs. Het gaat niet alleen om allochtone groepen, maar ook om verschillen in bijvoorbeeld seksuele voorkeur, sociale klasse of religieuze overtuiging.

Op de groene scholen is weinig contact en openheid over deze verschillen en leerlingen staan er soms afwerend en negatief tegenover. Dat kan leiden tot verruwing in omgangsvormen en minder respect in de omgang met elkaar. Het groen onderwijs wil, aldus het actieplan, de veilige sfeer die haar altijd gekenmerkt heeft, versterken en bevorderen dat leerlingen er open en respectvol met verschillen leren omgaan.

Er zijn ook meer strategische overwegingen om doelgroepen te interesseren. Die hebben bijvoorbeeld te maken met instroom en arbeidsmarkt.

Ambitie is verder dat het niet bij vage voorneemens blijft steken, maar dat scholen in actie komen.

Er worden vijf actielijnen onderscheiden.

1. Culturele diversiteit is een integraal onderdeel van het strategisch beleid.
2. Het onderwijs sluit aan bij ontwikkelingen in de internationale groene arbeidsmarkt.
3. Het onderwijs is gelijk toegankelijk voor deelnemers met verschillende culturele achtergronden.
4. Het onderwijs biedt een open en stimulerende leeromgeving voor deelnemers vanuit verschillende culturele doelgroepen.
5. Groen is voor iedereen – Groene thema’s worden actief uitgedragen.

Voorbeelden van acties

Er kunnen bewustwordingsprojecten worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld Respect2All, bij Helicon Opleidingen in samenwerking met de Stichting Interculturele Alliantie. Doel is dat scholieren zich bewust worden van hun vooroordelen.

Mostafa el Filali, adviseur groen, milieu, participatie en diversiteit bij het Amsterdams Steunpunt Wonen, vertelt in een workshop over een natuurparkje waarin tien leerlingen van het witte Wellant samenwerken met tien leerlingen van een zwarte school. "Het zijn aparte werelden", zegt hij. "Dit is een manier om kinderen met elkaar in contact te brengen."

De maatschappelijke stage kan worden ingezet, bijvoorbeeld om leerlingen van verschillende scholen met elkaar te laten werken. Er kan bijvoorbeeld een 'kleurrijk onderwijsteam' worden samengesteld, een training in 'diversiteitscompetenties' voor docenten, leerlingen of praktijkopleiders worden georganiseerd

of samen met 'expertorganisaties' zoals KIX, Forum of ICA worden bekeken welke projecten er op school mogelijk zijn. Onderwijs en examinering kunnen zo veel mogelijk onafhankelijk worden gemaakt van culturele verschillen.

Leerlingen kunnen opdrachten krijgen om in gesprek te gaan met mensen die 'anders' zijn; zoals in het project Zwarte Pieten (Helicon Opleidingen) gebeurt. Op de website is een docentenhandleiding te vinden.

Lentiz wil allochtonen, die vooral voor economische beroepen kiezen, interesseren voor de sector food. Daarin is voorlichting en communicatie van belang.

Er kunnen ook op school rolmodellen worden ingezet, want idee is blijkbaar vaak dat er nog totaal geen culturele diversiteit in het groene onderwijs is. Zo haal je mensen naar voren, laat zien dat het niet zo vreemd is om als allochtoon of homo voor het groene onderwijs te kiezen en je kunt ook steun vragen. De twaalf rolmodellen van 'Kies Kleur in Groen' staan met hun mailadres op de site www.kieskleuringroen.nl.

ste dat onze jongeren open staan voor verschillen in mensen", zegt Cornielje. "En dat ze op school ervaren hoe de maatschappij in elkaar steekt."

Visitekaartjes

Dat is niet nieuw; het is wel lastig.

"Laten we ons realiseren dat culturele diversiteit een breed en complex probleem is dat niet zomaar op te lossen is", zegt Cornielje.

Er zijn zeker al tien jaar allerlei acties en initiatieven om de witheid van het groene onderwijs bij te kleuren. Soms lukt dat, zegt Van den Brink. Maar later blijkt het erg moeilijk te voor dat onderwijs te behouden. Allochtonen voelen zich blijkbaar niet thuis op de groenscholen. Ze denken dat het groene onderwijs niet bij hen past, zegt Verburg. "Ze zijn bang raar te worden aangekeken of ze kennen gewoon de mogelijkheden niet."

Het actieplan is een gezamenlijke herstart, met financiële steun van de

Groene Kennis Coöperatie. Almere is een nieuw beginpunt. Vandaag komen veel mensen vanuit onderwijs, belangengroepen en expertorganisaties met elkaar in gesprek. Ze doen gezamenlijke workshops, wisselen visitekaartjes uit en discussiëren over de dagthema's.

Hier kunnen netwerken ontstaan en dat is ook precies de bedoeling.

Eiland

Er is vandaag vooral optimisme. "Het is een feestje", vindt Esther Wouters, vanuit Aequor projectmanager bij de community culturele diversiteit. "Waarom? Omdat de CvB's hun handtekening hebben gezet. Er gebeurt immers pas iets als de scholen erachter staan. Eerder was het bij sommige aoc's wel en bij andere niet. Nu heeft iedereen zich gecommitteerd. Ze zien ook meer kansen."

Wat ik dan graag zou willen zien, vraagt Cornielje als hij tijdens de rondetafelgesprekken de pers te woord staat. "Dat is dat het leerlingenbestand op een school

een afspiegeling wordt van de omgeving. Dat is anders in Groningen dan in de Randstad." Acties en doelen kunnen per regio verschillen, maar het gaat erom dat die groenscholen niet meer een wit eiland in een gekleurde wijk is. "Het is ook een goed moment om dit aan te pakken en mensen te interesseren voor het groene onderwijs, want er is spanning op de arbeidsmarkt", vervolgt hij. "Je kunt dan ook kijken wat er nog voor mogelijkheden zijn op het randgebied. Of we er geen beroepen aan toe kunnen voegen. We worden wel eens aangevallen op de verbreding, maar in die verbreding, zoals bij zorgboerderijen, liggen voor ons juist mogelijkheden om ons te verbinden, om niet teveel opgesloten te zitten en om maatschappelijke betrokkenheid te zoeken." Cornielje heeft alle vertrouwen in het actieplan dat nu de basis vormt. "Het is een concreet plan, geen dik beleidsstuk. Duidelijke afspraken. We kunnen elkaar hier aan houden." □